

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ & ΕΠΑΛ (Β')
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ (17/05/2013)

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Κεντρική ιδέα του κειμένου αποτελεί η ανάγκη επαναπροσδιορισμού του ανθρώπινου ενδιαφέροντος προκειμένου να διαφυλαχθεί η ποιότητα ζωής του σύγχρονου ανθρώπου μέσω της αναβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος και αναθέρμανσης της διανθρώπινης επικοινωνίας. Συγκεκριμένα διαπιστώνει ο αρθρογράφος την αδημονία για επικοινωνία με εξωγήινους πολιτισμούς, τη στιγμή που ο γήινος απειλείται από την άμεση χρήση της τεχνολογίας καθαρά και μόνο για λόγους συμφέροντος. Αφού αναφερθεί η ικανότητα του σύγχρονου ανθρώπου να επιτελέσει θαύματα, αλλά και καταστροφές, παραπέμποντας σε παραδείγματα του παρόντος και του παρελθόντος, καταλήγει ο συγγραφέας στο συμπέρασμα ότι το επίκεντρο του ανθρώπινου ενδιαφέροντος δε θα πρέπει να είναι η ζωή εκτός γης, αλλά η ανάδειξη του πλανήτη μας μέσω της προστασίας του περιβάλλοντος.

B1. Η επαφή του ανθρώπου με τα τεχνολογικά επιτεύγματα, όσον αφορά τον τρόπο επικοινωνίας τον έχει αλλοτριώσει. Σε σύγκριση με το παρελθόν, οι άνθρωποι σήμερα μιλούν ατελείωτες ώρες στο κινητό τηλέφωνο, γελώντας, καυγαδίζοντας κι επιλύοντας ακόμα και επαγγελματικά ζητήματα με την ανταλλαγή σύντομων γραπτών μηνυμάτων. Οι γνωριμίες μέσω διαδικτύου πολλαπλασιάζονται, δημιουργώντας μια εικονική πραγματικότητα. Η απουσία παραγωγικών και εξωγλωσσικών στοιχείων -μορφασμοί, χειρονομίες- κατά την ανταλλαγή μηνυμάτων στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο δημιουργεί συχνά ψευδαισθήσεις, επηρεάζοντας επιλογές και αποφάσεις.

B2. α) θεματική περίοδος: Αποκαλύπτεται... υπόσταση
Λεπτομέρειες: Από τη μία ... συμφερόντων του
Κατακλείδα: Η υπερφίαλη ... υπάρξεως

β) η ζωή δεν ανθίζει μόνο στη Γη
γέννησε αριστουργήματα

Η φύση και οι θάλασσες του πλανήτη είναι συχνά θύματα των συμφερόντων του
έχει επουλώσει τις πληγές στις θάλασσες

B3. α) ταυτόχρονα: συγχρόνως
γέννησε: δημιούργησε, προκάλεσε
αισθανθεί: νιώσει
πληθαίνουν: αυξάνονται
ανάληκτη: άπονη, άτεγκτη, σκληρή

β) ανούσια: ουσιαστική
εμφανίζεται: εξαφανίζεται
ανέφικτη: εφικτή
πυκνώνει: αραιώνει
υψηλά: χαμηλά

B4. α) Η χρήση του ερωτηματικού αποσκοπεί στο να διεγείρει τη σκέψη του αναγνώστη, να του ανοίξει νέες διόδους σκέψης, αλλά και ταυτόχρονα για να τον κατευθύνει προς τον επιθυμητό για τον αρθρογράφο συλλογισμό ότι η σκέψη του σύγχρονου ανθρώπου πρέπει να επαναπροσδιοριστεί και να κατευθυνθεί προς άλλες πιο ουσιαστικές κατευθύνσεις.

Διπλή παύλα: εμπεριέχεται μια φράση που εξηγεί, συμπληρώνει όσα προηγήθηκαν και παρεμβάλλει μια πληροφορία χωρίς να διασπασθεί η ενότητα του λόγου.

β) Από την άλλη, η ιστορική πορεία σφραγίζεται από τον ίδιο τον άνθρωπο με πολέμους και αγριότητες, τα υλικά αγαθά θεοποιούνται και η αδικία και οι ανισότητες συντηρούνται.

Γ1. βλ. φυλλάδιο Έκθεση-Έκφραση – τεύχος, εκδ.ΑΡΤΙΟ, σελ.111-114

Επικοινωνιακό πλαίσιο: Άρθρο

Απαραίτητο είναι να υπάρχει τίτλος. Ο τίτλος πρέπει να διατυπώνεται επιγραμματικά, να διατυπώνει το θέμα και να ελκύει το ενδιαφέρον. Στον πρόλογο του άρθρου είναι αναγκαίο να απόμαστε της επικαιρότητας.

A) Ποιες οι επιπτώσεις που έχει προκαλέσει η έλλειψη σεβασμού του ανθρώπου προς το φυσικό περιβάλλον;

στον υλικό τομέα

- ✓ Χάνονται βασικά στοιχεία για τη ζωή (άνθρακας, οξυγόνο, υδρογόνο) - Ακατάλληλες τροφές (από μολυσμένα ψάρια, ζώα, φυτά), ακατάλληλο νερό
- ✓ Υπερκατανάλωση πόρων.
- ✓ Εξαφάνιση ειδών ζώων και πουλιών: η αλυσίδα της φύσης καταστρέφεται. - Το κλίμα αλλοιώνεται.
- ✓ Η υγεία του ανθρώπου μπαίνει σε κίνδυνο (αρρώστιες όπως ο καρκίνος έχουν εξαπλωθεί, οι θάνατοι έχουν αυξηθεί).
- ✓ Καταστροφή υλικών, ανόργανων στοιχείων.
- ✓ Θίγονται η αγροτική παραγωγή, η αλιεία.
- ✓ Ο τουρισμός πλήττεται σοβαρά

στον πνευματικό-αισθητικό τομέα

- ✓ Καταστρέφονται τα μνημεία, τα έργα τέχνης
- ✓ Εξαφανίζονται σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας, και έτσι παρεμποδίζεται η ανάπτυξη ειδικών κλάδων της επιστήμης, όπως η βοτανολογία, η εντομολογία, η φαρμακολογία κτλ. Σήμερα δεν είναι εύκολο να προσδιορίσουμε τις συνέπειες από την εξαφάνιση ενός είδους φυτού, ζώου ή εντόμου.
- ✓ Η αισθητική καλλιέργεια κάθε άλλο παρά ευνοείται. Οι αισθήσεις αδρανοποιούνται.

στον ψυχικό τομέα

- ✓ Έλλειψη ψυχικής ισορροπίας, ησυχίας και γαλήνης. Η ανάταση της ψυχής λόγω της επαφής με τη μητέρα -φύση εξαφανίστηκε. Ψυχικές διαταραχές, ψυχοσωματικές ασθένειες.

στον κοινωνικό τομέα

- ✓ Το αφύσικο περιβάλλον επιδρά και στις ανθρώπινες σχέσεις. Οι άνθρωποι γίνονται απότομοι, νευρικοί, ανυπόμονοι, αγχώδεις και έτσι οι προστριβές μεταξύ τους πολλαπλασιάζονται.

B) Με ποιους τρόπους ο άνθρωπος μπορεί να αποκαταστήσει τη σχέση του με αυτό;

Τρόποι αντιμετώπισης:

- ✓ Καλλιέργεια της οικολογικής ηθικής. Μέχρι σήμερα η ηθική επισημαίνει τι είναι ορθό και τι επιζήμιο για τις σχέσεις μας με τους συνανθρώπους μας. Ο σύγχρονος πολιτισμός, όμως, θα πρέπει να παρουσιάσει μια ηθική που θα περιλαμβάνει και τη φύση, θα θέτει δηλαδή ηθικούς κανόνες για το πώς ο άνθρωπος πρέπει να αντιμετωπίζει το φυσικό περιβάλλον.
- ✓ Διεθνής συνεργασία. Η εκπόνηση κοινής περιβαλλοντικής πολιτικής είναι μία από τις βασικότερες προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- ✓ Οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των πιο προβληματικών περιοχών μιας χώρας, ώστε οι κάτοικοι να μένουν εκεί - Ισορροπημένη αναπτυξιακή πολιτική μεταξύ αστικών κέντρων και περιφέρειας.
- ✓ Μέτρα ελέγχου βιομηχανιών (τοποθέτηση φίλτρων, εγκατάσταση μονάδων καθαρισμού λυμάτων), πλοίων, συστημάτων αποχέτευσης.

- ✓ Σταδιακή απομάκρυνση από κατοικημένες περιοχές βιομηχανιών που επιβαρύνουν ιδιαίτερα το περιβάλλον (π. χ. χημικές βιομηχανίες)
- ✓ Να δοθούν κίνητρα ώστε να γίνει πληθυσμιακή αποκέντρωση όπου υπάρχει σοβαρό πρόβλημα αφομοίωσης από τη φύση των αστικών λυμάτων.
- ✓ Απαγόρευση ίδρυσης νέων βιομηχανιών ή επέκτασης παλιών σε βιομηχανικές περιοχές.
- ✓ Έλεγχος και υπεύθυνη χρήση λιπασμάτων, εντομοκτόνων, πυρηνικής ενέργειας κτλ.
- ✓ Βελτίωση των μέσων μαζικής μεταφοράς. Προτίμηση στα ηλεκτροκίνητα μέσα, κατασκευή δικτύου υπόγειου σιδηρόδρομου και επέκτασή του όσο γίνεται περισσότερο
- ✓ Μέτρα κατά των θορύβων
- ✓ Εφαρμογή δακτυλίου, πεζοδρόμηση, δρόμοι ανοιχτοί μόνο για τα δημόσια μέσα συγκοινωνίας
- ✓ Χρησιμοποίηση ηλιακής, αιολικής ενέργειας, χρήση φυσικών αερίων (φωταέριο)
- ✓ Ανακύκλωση όλων των χρησιμοποιημένων αντικειμένων που επιδέχονται επεξεργασία και μπορούν να ξαναχρησιμοποιηθούν
- ✓ Επιχορήγηση για έρευνες στην Εφαρμοσμένη Οικολογία
- ✓ Δημιουργία ενιαίου φορέα υπεύθυνου για την προστασία του περιβάλλοντος
- ✓ Δημιουργία ειδικών σχολών για εκπαίδευση επιστημόνων πάνω σε θέματα περιβάλλοντος.
- ✓ Διαφώτιση του κοινού μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης (ενημερωτικές εκπομπές στην τηλεόραση, στο ραδιόφωνο, άρθρα στις εφημερίδες)
- ✓ Εισαγωγή ειδικού μαθήματος για την ανάπτυξη περιβαλλοντολογικής συνείδησης σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης: συνδυασμός θεωρίας με πράξη.
- ✓ Ανάπτυξη του πολιτιστικού επιπέδου των λαών με κάθε τρόπο και δημιουργία οικολογικής συνείδησης.
- ✓ Σημαντική κρίνεται και η συμβολή των πνευματικών ανθρώπων.